

تزهایی در باب انقلاب فرهنگی

نویسنده: گی دبور

مترجم: نیما عیسی پور

(1)

هدف سنتی زیبایی‌شناسی این است که موجب گردد تا فرد، در محرومیت و غیاب، برخی عناصر قدیمی و خاص زندگی را احساس کند، عناصری که به واسطه‌ی میانجی‌گری هنر از آشفتگی‌های ظهورها می‌گریزند، زیرا ظهور همان چیزی است که از تسلط زمان رنج می‌برد. بدین ترتیب، میزان موفقیت زیبایی‌شناسی توسط گونه‌ای زیبایی‌جداناپذیر از دوام (duration) و حتی مدعی به جاودانگی سنجیده می‌شود. هدف یک سیتواسیونیست (Situationist) حضور بی‌واسطه در یک فراوانی پرشور از حیات است، آن‌هم از طریق تنوعی از لحظه‌های گذرا که قاطعانه برنامه‌ریزی شده‌اند. موفقیت این لحظه‌ها تنها شاید اثر گذرای‌شان است. سیتواسیونیست‌ها، از نقطه‌نظر کلی، فعالیت فرهنگی را هم‌چون شیوه‌ای تجربی برای ساختن زندگی روزمره مدّ نظر قرار می‌دهند، زندگی‌ای که ممکن است با بسط فراغت و محو تقسیم کار (که با تقسیم‌بندی کار هنری آغاز می‌شود) به طور دائم متحول گردد.

(2)

هنر می‌تواند از [صرفاً] آگاهی‌دادن در خصوص احساسات دست شسته و به‌طور مستقیم احساساتی والاتر را سازمان‌دهی کند. مسأله این‌جا تولید آن دسته از چیزهایی نیست که ما را به برده‌ی خود بدل می‌سازند، مسأله تولید خودمان است.

(3)

ماسکولو حق دارد که بگوید کاهش تعداد روزهای کار توسط رژیم دیکتاتوری پرولتاریا «قطعی‌ترین اطمینانی‌ست که این رژیم در خصوص اصالت انقلابی‌اش می‌تواند ارائه دهد». مسلماً، «اگر انسان کالا است، اگر با او هم‌چون یک شیء برخورد می‌شود، اگر مناسبات کلی انسان‌ها میان خودشان همان مناسبات شیء با شیء است، بدین دلیل است که می‌توان زمانش را از وی خرید». هرچند، ماسکولو با شتاب‌زده‌گی نتیجه می‌گیرد که «زمان آن شخص که آزادانه کاری را برگزیده» همواره به خوبی سپری می‌شود، و «خرید زمان یگانه شرّ [موجود] است». بدون تملک ابزار مدرن برای ساختن زندگی روزمره در بکارگیری زمان هیچ آزادی‌ای وجود ندارد. کاربرد چنین ابزارهایی نشانه‌ی جهش از هنر انقلابی یوتوپیایی به یک هنر انقلابی تجربی است.

(4)

یک سازمان بین‌المللی از سیتواسیونیست‌ها را می‌توان به‌مثابه اتحادیه‌ای از کارگران دید که در سطحی پیش‌رو از فرهنگ مشغول است، یا به عبارت دقیق‌تر هم‌چون اتحادیه‌ای از جملگی آنانی که بر رسالتی صحه می‌گذارند که اکنون شرایط اجتماعی آن را مانع می‌شوند؛ از این‌رو، این کوشش در سازمانی صورت می‌پذیرد که از انقلابیونی حرفه‌ای در عرصه‌ی فرهنگ تشکیل یافته است .

(5)

ما در عمل از نظارت واقعی بر قدرت‌های مادی‌ای که توسط زمانه‌مان انباشته شده‌اند جدا می‌شویم. انقلاب کمونیستی هنوز رخ نداده است، و ما هم‌چنان درون چارچوب تجزیه‌ی ابرساختارهای قدیمی فرهنگی زندگی می‌کنیم. هانری لوفور به‌درستی بر این نکته انگشت می‌گذارد که این تناقض در قلب ناسازگاری علی‌الخصوص مدرنی دیده می‌شود که میان فرد پیش‌رو و جهان وجود دارد و او این جهت‌گیری فرهنگی مبتنی بر این ناسازگاری را رمانتیک - انقلابی می‌نامد. کاستی موجود در دریافت لوفور در این است که وی اصطلاح ساده‌ی ناسازگاری را به معیاری کافی برای دست‌زدن به کنشی انقلابی در فرهنگ بدل می‌سازد. لوفور پیشاپیش از جملگی تجربیات معطوف به [ایجاد] یک تغییر فرهنگی عمیق چشم می‌پوشد، درحالی‌که از یک محتوا هم‌چنان خشنود است: آگاهی از امر (تا هنوز بسیار بعید) غیرممکن - ممکن، که بی‌توجه به شکلی که به خود می‌گیرد درون همین چارچوب تجزیه نیز قابل بیان است .

(6)

آنان که می‌خواهند بر نظم قدیمی مستقر، آن هم در تمامی جنبه‌هایش، فایق آیند نمی‌توانند به بی‌نظمی‌ای بپیوندند که در وضعیت کنونی جاری است، حتی در عرصه‌ی فرهنگ. نباید دست روی دست گذاشت و منتظر ماند تا، در فرهنگ نیز، نظم مؤثر آینده ظهوری انضمامی داشته باشد، باید مبارزه کرد. همین امکان از پیش موجود آن در لحظه‌ی حال است که از اهمیت هر بیانی در شکل‌های فرهنگی شناخته‌شده می‌کاهد. باید جملگی شکل‌های شبه‌ارتباط را تا نهایت نابودی دنبال کرد، تا روزی فرا رسد که ارتباطی مستقیم و واقعی وجود داشته باشد (براساس پندار عملی ما از ابزار فرهنگی والاتر، [منظوراً] همان موقعیت Situation ساخته‌شده است). پیروزی از آن کسانی است که قادرند بی‌نظمی بی‌آفرینند بی‌آن‌که آن‌را دوست بدارند .

(7)

در جهانی که در آن تجزیه‌ی فرهنگی در حال وقوع است، می‌توانیم قدرت خود را بیازماییم لیکن قادر نیستیم آن را به کار گیریم. رسالت عملی چیره‌شدن بر ناسازگاری‌مان با جهان، من جمله در غلبه کردن به فرآیند تجزیه آن‌هم با ساختن بناهایی سترگ‌تر، امری رمانتیک نیست. به تعبیر لوفور، ما «رمانتیک‌هایی انقلابی» خواهیم بود، البته دقیقاً زمانی که شکست‌مان رقم بخورد .

مقاله‌ی فوق ترجمه‌ای است از:

Guy Debord, "Theses On Cultural Revolution" in: Tom McDonough, "Guy Debord and the Situationists International", October Books, 2014, pp 61-67

